

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

PEL SUFRAGI UNIVERSAL

Meeting celebrat al Tívoli el passat diumenge

A la porta del teatro.

LA SENMANA

EFFECTIVAMENT, tots ens hem equivocat. Tots, menys don Antón, que ja devia saber com estava la cosa.

Ha passat el 23 de janer, dia senyalat per la consciència pública pera l'indult de 'n Nakens, y l'indult no ha vingut, y 'l pobre vell segueix consumint-se a la presó de Madrid, mirant al través de la reixa volar els aucells que, més felissos que 'ls homes, no llegeixen la *Gaceta* ni saben que al món hi ha un mallorquí de cor molt dur que 's diu Maurá.

¿Fins quán durará aquesta *figuereta* cruel que 'l Govern li fa al país ab l'indult del vell escriptor?

¿Cóm se coneix que 'ls argentins son descendents d' espanyols y que per las sevas venas hi corre poca ó molta d' aquella sanch que ha engendrat pronunciaments, cops d' Estat y altrás bromas de parecudá índole!...

Vejis, si no, lo que ara acaba de passar allí ab la Cámara soberana.

El Govern havia sotmés a l' aprobació dels representants del país els pressupostos d' aquest any.

Pero 'ls representants, per rahóns que no es del cas especificar, no s' hi donavan gayre pressa a aprobarlos.

¿Qué fa llavors el Govern?

Tanca las Corts, posa tropas a la porta, per si 'ls diputats pensan cometre la lleugeresa de volerhi entrar, y declara ab la major naturalitat que pel corrent any servirán els mateixos pressupostos del 1907.

¿Argentina, Argentina!... *¡Así se gobierna!*... L' Espanya autocrática y suspensora de Corts... y d' altrás cosas t' envía una cordial abressada!...

Y, fora de la modificació que 'l nostre Govern va a introduhir en la ley contra 'ls atentats per medi d' explosius, modificació que 'ls nostres diputats no deixarán de discutir ab l' atenció que la seva transcendència reclama, poca cosa més de nou ofereix l' actualitat mundial.

El volcán de Portugal bull sinistrament, amena-

sant esclatar qualsevol dia; Fransa continúa sense saber si ha de penetrar pacíficament al Marroch ó clavárlashi decididament pels descusits; Russia se-gueix «jugant a la Duma».

Y allá, a la quinta força, la esquadra nort-americana, boga que bogarás, va acostantse calmosament al Japó, que la veu venir somrient... y ab las unglas amagadas...

PIF-PAF

El darrer acte

DIUMENGE hi hagué al Tívoli el meeting que tanca la serie dels que s' han tingut a diferents ciutats de las quatre provincias catalanas, en contra del projecte de ley d' Administració Local. El darrer acte ha estat com a resum dels altres, manifestació de protesta, eloqüenta dels diputats y sorollosa del auditori, que no cabia en el teatro.

Varen repetir-se 'ls arguments ja coneguts que LA CAMPANA ha exposat en dos articles meus, y el senyor Suñol, orador excelent, els va concentrar en la fórmula: *Un home, un vot*, que nosaltres ja hem donat, apropiantla dels socialistas belgas. Lo qu' es que a Bèlgica l' han cridada pels carrers vuytanta mil homes, després de fer tancar las fábricas y fer plegar las minas. Aquí, es clar, la *vaga general* pel sufragi no es possible per varias rahóns... la segona perque no tenim partit socialista, y la tercera perque 'ls belgas varen perdre, y s' ha d' aprofitar la lliçó.

La gernació que s' atapahía al Tívoli aplaudí forsá als oradors, un per cada provincia, aclamá a la Solidaritat, y després se destrí pel Passeig de Gracia, ab un ordre que tothom troba admirable: repetició del «meeting» de la protesta sense 'ls catalanistas. Certament, l' ordre ab que s' fan aquestos actes es digne d' un poble major d' edat; al que no li escan-

gens la suspensió de las garantías constitucionals que 'ns han encolomat com a torna de la Lley de Jurisdiccions.

S' ha de fer esment de dos incidents que no eran al programa, pera que la crónica de la jornada sigui completa. El primer fou el de la lectura d' un telégrama de D. Nicolau Salmerón, mestre en las síntesis revestidas ab las magnificencias d' un llenguatge sublimat. Diu Salmerón:

«Sintiendo no poder asistir, me adhiero a ese acto, que sintetiza el movimiento de la culta democracia catalana defendiendo el Sufragio universal. Confirmemos a la par subsistente Solidaridad Catalana luchando juntos, derecha é izquierda, con amplio espíritu de tolerancia para afirmar íntegra personalidad de Cataluña y para satisfacer aspiraciones autonómicas municipal y regional».

El segón incident fou una ovació a D. Albert Ru-siñol, que s' estava en un palco d' ahont pujá al escenari, adherintse aixís al meeting.

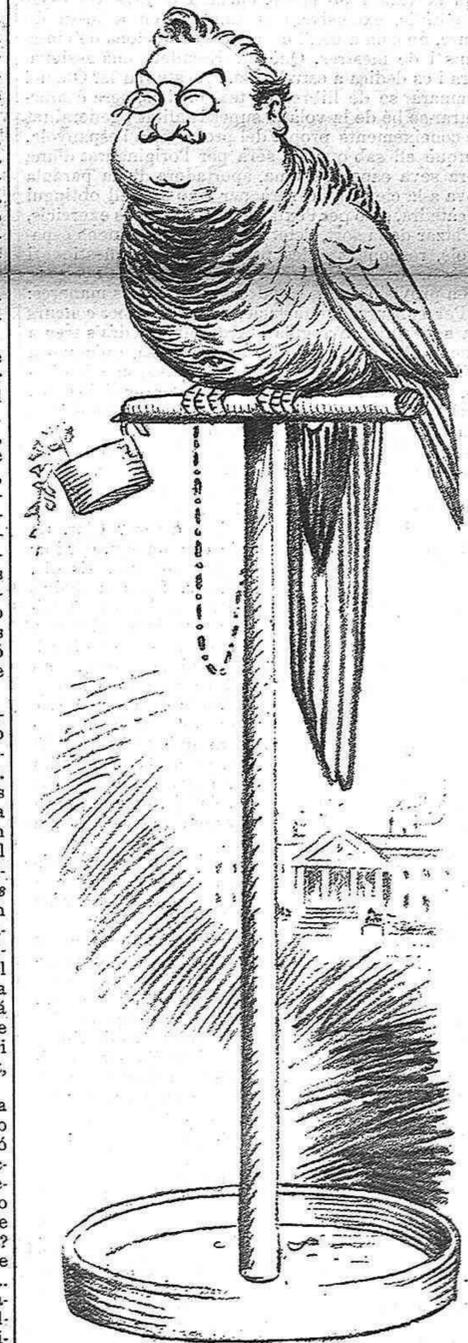
Tornant al telegrama de Salmerón, convé fixarse en els dos punts concrets que senyala pera sostenir la plataforma de la democracia catalana: defensa del Sufragi universal y subsistencia de la Solidaritat. Dimars, reunidas al Congrés las minorias solidarias, quedá ratificada, després d' un magnífich discurs de Salmerón, la subsistencia de la Solidaritat Catalana, sense ferse coneixe dreta ni esquerra. Las tendencias, diversas, per acord d' aquella junta, tindrán representants a una comissió que examinará las proposicions que qualsevol dels diputats solidaris vulgui fer al Parlament. Si la comissió l' aprova, las presentará la Solidaritat; si hi ha disparitat de criteri, las presentarán els autors y la Solidaritat no se 'n farà responsable. La fórmula accontentá als uns y als altres; dictada per las necessitats de la situació present es probable que duri, com a definició exacte de la Solidaritat Catalana.

Quedém, donchs, en que la Solidaritat es intangible, y que té prou joeh pera que 'ls democratas no s' hagin d' abstenir de l' acció emancipadora del poble. Avuy, l' acció els es obligatoria y apremiant. Casualment, el mateix diumenge, al cap de pocas horas del meeting del Tívoli, la Lliga Regionalista doná una simpática festa als interventors que l' han servida desinteressadament als colegis electorals. El Sr. Cambó parlá dels resultats conseguits per la Lliga, caracterisantlos per la valua positiva, per ser *actes* que s' poden palpar, com els d' haver tret del govern el regoneixement del programa de la Solidaritat Catalana, inclós—segons ell— a la nova ley d' Administració Local. No vull discutir ara aquest parer del Sr. Cambó; lo que sí que 'm sembla que val la pena de remarcar es l' afirmació de sa conducta com a treball positiu, productor de resultats tangibles, que indirectament nega als que no van ab ell. L' auditori en pes corroborá l' afirmació calurosament, cregut, al menos, de que 'l programa de la Lliga triomfa.

¿No veyéu el contrast de l' acció—certa ó incerta— dels conservadors, y la inacció dels radicals? ¿No es ben clara la necessitat de desmentir l' acusació de que 'ls democratas no conseguixen encarnar doctrinas ó propósitos? Els portaveus solidaris de la democracia han fet meetings, y está molt bé; pero ¿será l' aplech del Tívoli l' acte darrer de la serie de manifestacions de la opinió democrática solidaria? ¿No hauria d' esser més aviat el prólech d' actes que deixessin algun resultat positiu, per menut que fos?.. reparació d' una iniquitat, no més que d' una... organització d' energias pera amenassar als que no s' vulguin deixar persuadir, fundació de centres exclussivament d' acció, mal que sigui pera laicisar hospicis, pera protegir obrers en vaga, pera fer escombrar es-colas de religiosos ahont se perverteixen y torsan pera tota la vida las ánimas de las criaturas, pera afavorir la constitució d' agrupacions socialistas que tanta falta 'ns fan, pera donar llum y menjar als que no 'n tenen...

¿Vol dir que no sortiria gent nova a treballar pera fer aqueixas cosas? No haventse de comprometre

Lo que 'l poble está observant

¿Per qué no surts del sufragi a la defensa, menut?

(Don Prudencio no contesta. El lloro s' ha tornat mut.)

ningú més que a fer precisament lo que li semblaria bo, jo no ho sé, però m' sembla que's formarien centres vivents molt més forts que las collas dedicades a conservar, devegades, antigalles decrepitas. Un amic meu, en ocasió semblant a la present, protestà en un article de diari contra la suspensió de las garantías constitucionals. Ell tot sol, sense prestigis socials, va encomanar als ciutadans de la provincia de Barcelona que anessin aumentant la protesta, individualment, inorgànicament, segons la paraula que ara s'ha fet de moda. Donchs aquell amic meu, que no era ni es ningú, va trobar quatre mil firmes en quaranta vuyt horas. Allò fou una tentativa, que més no podia ser per la falta de costim i per la insignificancia del iniciador. Si en lloch d' un sol fos grupo de gent coneguda qui acudís al poble—no al públich—criant als ciutadans d' un a un para fer actes ¿no es segur que farien aviat historias?

¡Pobres de nosaltres que la historia la fassin las classes conservadoras! Las nacions mortas que podém conèixer—Roma, Bizanci—presentan ab absoluta evidencia l' accés de la malaltia fatal al predominar el conservatisme. No hi ha vida sense renovació. Conservar es degenerar.

MAGÍ PONS

SOBRE' L DEBAT PEDAGOGIC

EL CATEDRATIC

L' Institut, l' Universitat, continúen i agraven l' obra del mestre. Aquest article podria escriure's am retalls, saborosos, de llibres de text. Les més gracioses ximpleries les he escoltades jo en les aules oficials. Podria contar-ne de meravelloses. Però no cal. L' obra de l' Estat, en aquest punt, és ben fallida. I jo no sé veure en l' iniciativa particular del nostre poble una capacitat pera exercir la funció pedagògica. En això, com en tota capacitat política, l' obra del temps ha de fer-ho tot. Sufragi universal, jurat, se perfeccionen al compas de l' educació pública. Així esdevindrà, amb el temps, pera l' ensenyança.

D' on surten els catedràtics? Veuen. És el jove universitari que acaba d' obtenir el seu títol com a coronament d' uns estudis que tenen per fi precisament aqueix títol i no la sapiencia. I el jove vol ésser catedràtic, exclusivament també com a medi de viure, no com a medi de crear generacions de ciutadans i de mestres. Què fa? Esculleix una assignatura i es dedica a estudiar-la... A estudiar-la? Oh, no! A amarar-se de llibres de text oficials, pera començar-se bé de la volatilitat superficialitat i generalitat de coneixements propi del professor a l' espanyola. Perquè ell sab que no serà per l' originalitat d' una obra seva especialíssima, aportadora d' una paraula nova a la ciencia, no serà per això que ell obtingui la càtedra, sinó per l' èxit aleatori dels seus exercicis, a l' atzar de la sort, l' eterna sort dels examens espanyols, responen a les preguntes d' un questionari oficial...

La provisió de les càtedres se fa de tres maneres: I. Per concurs de traslació.—Abans, aquest concurs era sols un torn regular. Ara, tota càtedra's treu a concurs. És la prima donada a la vellesa, a n' aquesta antiguetat que constitueix, a Espanya, una institució, i fa un déu de l' escalafon.—II. Per oposició entre auxiliars. Els auxiliars, segons llei, havien d' elegir-se també per oposició. Res d' això s'ha fet. Continuen sortint del favoritisme i de la prescripció; am lo qual, dit està que són, generalment, veres nulitats. I d' entre aquestes nulitats s'extreu la meitat dels catedràtics nous d' Espanya.—III. En fi, per oposició lliure. Quines càtedres arriben a n' aquest torn? Clar. La meitat de les que no poden de cap manera, per llur inferioritat, ésser proveïdes per concurs. És dir, Figueres, Baeza, Soria, Mahó, etc. I dic la meitat sols, perquè l' altra meitat pertoca al torn d' auxiliars.—Quan un home arriba a obtenir una d' aquestes transcendents *prebendas*, com sab que no li caldrà ja més que l' obra del temps i de la mort, gran fatora de vacants, tanca definitivament els llibres i s'entrega al dolç vegetar casinesc de la seva provincia. Fa exactament igual que tots els demés funcionaris d' *escala cerrada*. Pera que treballar, si'l treball i el repòs produïxen, sense la més petita diferencia, el mateix resultat? I quan, a la fi, arriba a una càtedra de gran nucli, és dir, quan la seva paraula irradia damunt major nombre d' escolars, la ciencia li ha passat per sobre...

—Amics, afortunadament pera'ls senyors catedràtics, jo no seré mai ministre d' Instrucció. Perquè la meua primera disposició seria aquesta: *Tota càtedra vacant s' annunciarà a oposició lliure*.

Aquesta és la malhaurada acció de l' Estat damunt la segona ensenyança i la superior. En quant a l' acció del pare de familia, encara és més fatal. El pare de familia envia'l fill a obtenir el títol. Ja és sabut. Lo natural fóra que la segona ensenyança revelés únicament quins eren els futurs ciutadans destinats a les funcions intelctuals, destriant llurs respectives vocacions concretes, i quins eren els destinats a les materials. Una tria i selecció pera separar els pagesos i conradores, els menestrals, artesans i homes d' ofici, dels homes de carrera, d' arts liberals; no pera fer-ne homes desiguals socialment, sinó pera atendre a la necessaria i oportuna divisió del treball social, equilibri de les societats.—Doncs no: la burgesia, les classes superiors, envien els fills a continuar, com una herencia més, aquesta superioritat. L' instrument per el qual la burgesia, classe, se transforma en casta, en privilegi hereditari, és la segona ensenyança. Un pare no podria comprendre que'l seu fill no pugui acabar per ésser aprovat, sia qual sia la capacitat intelctual que aquest fill reveli.—I el catedràtic, comenat d' aquesta missió, extén bonament les mans consagradores sobre'l cap del deixeble, i l' ungeix amb la sagrada aptitud d' un futur funcionari, d' un futur metge, d' un futur advocat... Oh, la clàssica injusticia dels catedràtics! Encara he de veure una sola injusticia contra l' alumne: les injustícies en favor no són comptables...

Però l' ideal del pare de familia seria, en ensenyança, la suprema centralisació. El pare de familia

pateix l' indecorosa estafa de certs llibres de text, pagats a pès d' or. I contra aquesta indecorosa estafa—dissimulada avui am la mentida oficial de *no hi ha llibres de text—* voldria... el llibre de text únic, fet per una comissió com la Gramàtica de l' Academia, i imposat a tota Espanya com el monopoli d' un específic!—*Autant vaudrait un phonographe*—me deia, am justesa, un professor de la Sorbona. Bella economia pera l' ideal d' un ministre d' Hisenda, a un país on l' ensenyança pública és font d' ingressos i no ocasió de gastos; on la ciencia's compra a pès d' or en lloch d' ésser integralment gratuïta.—I així, per aquell sistema, a una mateixa hora d' un mateix dia, als Instituts de tota Espanya, una placa repetitiva, cançonament, am les mateixes inflexions de veu, la mateixa lliçó! Oh, concepte de la ciencia com a lliure i gloriosa iniciativa personal! Oh, idea de l' ensenyança com a desdoblament esperitual d' un home, que infiltra'l seu esperit sobre un altre! La religió oficial, la Constitució oficial, la moral oficial, pesen ja sobre'l mestre per l' acció cooperadora d' Estat i pare de familia. No està mal el raonament: si hi féssem pesar també la *ciencia oficial*? No hi hauria millor manera d' instaurar aquesta fabricació pública de generacions conformistes, que sembla ésser l' ideal del veritable conservatisme. El dogma, el dogma, el dogma. Perquè aquets homes no sabran mai que hi ha una ensenyança superior a l' ensenyança de les més altes induccions actuals de la ciencia; i és l' ensenyança de les seves induccions futures. Sí, sí. De les seves induccions futures.—Paradoxa!—diren.—Com se faria, aquesta ensenyança?—Oh! Aquesta ensenyança és, no l' instrucció, sinó l' educació. La capacitat del deixeble pera esdevenir un dia, a son torn, font de ciencia, fecundadora de la mare ciencia i no fecundat per ella. Capaç de desmentir la veritat d' avui i d' imposar la veritat de demà. L' home de l' iniciativa i no l' home de l' imitació. L' inventor, en una paraula, el qui troba; no; millor encara: el qui fa, el qui transforma la naturalesa de les coses i la fa més hominal, més digna i apta pera ésser assimilada per l' home i aixamplar-li la visió, la potencia, la vida...

GABRIEL ALOMAR

SUSCRIPCIÓ A FAVOR DE LA FILLA DE DON JOSEPH NAKENS

Quota única individual, 10 céntims

Suma anterior. . . . 74'40

Jaime Ros, Suria.—Juan Ribas.—Isidro Panll y els seus 4 galfardecus, 40.—Lorenzo Daga.—Eduardo Daga.—Margarita Daga.—José Mora.—Domingo Ferrer.—Antonio Villarubi.—Francisco Sumell.—Un librepensador.—José Ferrer.—José Masana.—Pubill Centi.—Tendra.—Daniel Giralt.—Emilio Mata.—Benito Ollé.—Anselmo Craixell.—J. Ferrer y Ferrer.—José Gaig.—Pedro Esteve.—José Massagué.—Luis Ferrer.—Baltasar Vallés.—Jaime Borrás.—José Ferrer F.—José Sabaté.—José Borrás.—Agustín Casanovas.—Rosendo Esteve.—Buenaventura Viñas.—Jaime Balet.—José Sabaté.—José Ollé.—Buenaventura Ferrer.—Juan Ferré y Sabaté.—Vicente Vivé.—Antonio Soteras.—Vicente Vallés.—Luis Esteve.—Manuel Mora.—Pedro Mastrillora.—José Conté.—Pere Ruviló.—Pedro Vallespi Sales.—Bautista Vila Inglés.—Enriqueta Papacut.—Florentina Benalges.—Teresa Papacut.—Josefa Timrado.—Terésita Ripoll.—Tomás Ribargas.—Joseph Saperas.—Total plus 30'10. que ab aquesta fetxa hem girat al tesorero de la Suscripció, Sr. Chavarrí.

Queda tancada la suscripció de n Nakens.

ESTÁN empenyats els *enemichs de Catalunya* en que la Solidaritat va a disoldres un dia d' aquestos, i ni que risquin ni que rasquin, ni que cridin ni que inventin, no sortiran ab la seva.

Nascuda en el cor del poble i no en l' estómac d' uns quants llops grossos, afanyosos de poder, com solen neixre els partits polítics, la Solidaritat es un moviment que no s'aturarà ni s' desviarà, per més que 'ls oligarcas ho procurin i encare que *Imparcials, Liberals* i demés diaris *pasteleros* intentin ab las sevas farsas portar a sas filias la confusió i el desordre.

El poble ha dit: ¡Avant!, y avant anirà ab la Solidaritat, ben decidit a arribar allà ahont se proposa.

Cinquanta diputats i senadors, entre presents y representats, reunits el dimars a Madrid, varen sellar novament el pacte de Solidaritat, d' aquesta Solidaritat qual defunció s' anuncia cada dia y que cada dia dona més probas de la seva vitalitat y de la seva empenta.

La reunió fou presidida pel venerable don Nicollau Salmerón y ab la més complerta unanimitat se prengueren diversos acorts referents a la conducta qu' en la discussió del projecte d' Administració local ha de seguir-se.

Res demostra l' efecte produhit per aquesta magna reunió com el comentari ab que un periódich de la cort terminava la ressenya del acte.

«Moltas esperansas dels qu' estavan mal informats—deya—han quedat defraudadas al veure'l vigor ab que la Solidaritat s' apresta al debat que avuy comensa, pera combatre pels seus ideals.»

Una bona noticia.

El colaborador de *La Publicidad* don Ramón Corredó, que per delictes d' imprenta extingida condemnada a conseqüencia d' un fallo del tribunal militar, ha sortit de la presó, indultat del resto de la pena.

Felicitem de tot cor al simpàtic y honrat periódista.

Claudio Frollo y Francisco Villanueva van a fundar en breu a Madrid un senmanari que's titularà *La Acción*.

Si'l primer d' aquestos dos coneguts escriptors continúa en ell las curiosas revelacions que sobre certes intimitats de n Lerroux va comensar en *«Diario de un testigo»*, ja hi haurà qué llegir.

Nó al Tibidabo, com s' havia dit, sinó al teatro del Bosch (Gracia) es ahont se celebrarà el banquet ab que 'ls seus amichs, que son numerosos y entusiastas,

tas, obsequiarán demà al senador solidari don Albert Rusiñol.

L' acte, que promet veure's molt concorregut y tenir gran ressó, y potser fins trascendencia política, comensarà a la una de la tarde.

La minoria liberal (!) del Senat ha ratificat la «jefatura» del Sr. Montero Rios, qui va fer avinent als seus que la delegarà quant sigui fora el senador més antic, y sense treure la bufanda, tot estossegant proclamà una guerra sanguinaria al govern de n Maura. Després se n anaren a pendre un caldet y dos dits de Jerez.

¡Pensar que liberal volia dir jove, generós, romàntich, quant un veu aquestos vellacos romanseros, ricatxos y catarrosos!

Y pensar que del partit «liberal» n' hauriam de fugir com de la pesta!

«Passarà a las Corts la ley d' Administració Local? Hi ha qui diu que sí, y's comprén, perque las majorias votan lo que'l govern vol.

«S' aplicarà la ley sofisticadora de la sobirania nacional? També hi ha qui diu que sí, perque'l poble fa lo que vol el govern.

Ara, si hi hagués vint mil homes, cadascú decidit a rebutjar el projecte de ley, el govern no tindria més remey que capitular.

No fan falta armas, ¡cal! Voluntat y fora. Vint mil voluntats ajudadas, son invencibles. Lo qu' es a tapar moltas esclerxas per ahont s' hi escurria el caciquisme».

Al Congrès ha comensat la discussió del articulat del projecte d' «Administració Local». Un senyor diputat de la comissió digué: defensantió, que «ve a tapar moltas esclerxas per ahont s' hi escurria el caciquisme».

No va dir que li obra la portella del vot corporatiu. Y això que prou ha corregut la veu de que's constituïxen a milers las «associacions» que ja fant qu' a la portella pera ficarse als Ajuntaments.

Si's vota la ley de las esclerxas tapadas, ¡pobre caciquisme! ja's pot donar per ben mort. Serà una «coalició legal» d' honorables associacions».

El Sr. Cavestany, que parla d' una manera espesa y dolsa com una merenga, ha volgut lluir-se al Senat fenthi un discurs d' «amigo de la instrucció». Que si al extranger hi ha bonas escolars, que si els «cimientos» de l' instrucció pública son las escolars primarias, que l' educació moral, que l' educació física... res; la xarrameca de sempre, pretexte d' una exhibició inútil.

Encare menos mal que va fé riure el *debate* al acabament. Deya'l senyor Cavestany qu' a Madrid las escolars son brutas y tetricas. El ministre de Instrucció, qu' está renyit ab tota persona instruhida, li respongué que no es cert, qu' a Madrid hi ha escolars sanas y prou grans.

«Quantas n' hi ha?» preguntà el Sr. Cavestany. «Oh! pocas per desgracia—digué l' incomparable ministre.

Y tan pocas! N' hi haurà una tot just, que s' ha d' inaugurar demà passat!...

Posat en conversa de carrer, es com si diguessim: «Que portas diners?»

«Home, no gayres.

«Aixís, ab tres pessetas que m' deixis n' hi haurà prou.

«Espera a dissapte que n' cobraré dugas.

Dupte resolt

Dos moros prudentes y dignes, (cosa que a algun vell cristià li semblarà un desatino, donchs, per molts, en sent alarb, s' ha de sé indigne per forza.) están seriament parlant del seu problema dinástich.

Un dels moros vol probar al altre que'l nou callia Muley Hafid és més llarch, y més sabi y més polítich que'l seu esgarriat germà.

Escoltémlos, que'l diàlech es de debó interessant.

—Desenganyat, Ben-Tarumba, (dúu un d' ells) el nou sultán, pesi al apoye que Fransa dona al altre, acabarà per ferse amo del imperi, y tothom, desde Rabat fins a la tallia argelina, anirà ab ell.

—Alí-Bau, víus en el més lamentable dels errors. Ja may, ja may Muley Hafid podrà ferse senyor dels bons mussulmans.

«¿Qué hi ha en la seva persona d' extraordinari?.. ¡Veyám! Li sabs cap fet que s' ho valgui? Munta gayre bé a caball? ¿Ha dut molts lleóns del Atlas?... Y donchs, ¿per qué ha de reynar?»

—¿Per qué?... Perque representa la fé dels nostres passats, la tradició mahometana, la integritat del Corán, la...

—Ja veig, amic Tarumba, que no sabs ni la mitat dels miracles d' aquest tíu. ¿Si t' digués—ves si es morral—(y dispensam la manera de senyalarlo) qu' está avinent d' amagatotis ab els senyors alemanys? —¿Ab aquestos de la cervesa? Pues, Alí, ben fet que fa: la cervesa es una cosa molt bona.

—Ademés, ¿no sabs que vol prohibir el telégrafo?

—Me'n alegro. Al cap de vall ¿per qué serveixen els *partes*? Per portarnos més aviat las novyas que han d' empiparnos. —En fi, y d' això n' deduhirás lo tonto qu' es aquest home, ¿sabs que ara's torna a casar? —¿N' estás segur?

—Seguríssim: m' ho ha dit el que li ha arreglat els papers.

—Y quantas donas hi té ja al harén.

—Cinch.

—¡Ah!

Això sí que me'l fa caure del concepte, la vritat. Ab cinch donas, carga immensa per un marroquí com cal, ¡aná encare a embolicarse ab un'altra!... ¡M' has clavat, Alí-Bau; teu es el triunfo! Muley Hafid may será emperadó! ¡Es massa ximple! Y l' dignissim Ben-Tarumba, sincerament aterrat, resa un moment, clou els llabis y avergonyit baixa el cap.

C. GUMA

SECCIO OBRERA

Tiranía proletaria

FRAGMENT D' UN MITIN QUE ENCARÉ NO S' HA CELEBRAT, PERÒ QUE NECESSARIAMENT HAURÁ DE CELEBRARSE PROMPTE.

L a sala es plena de gom a gom de treballadors y l' atmósfera que en ella's respira, crema.

L' orador, el company Martí, es home vigorós, de paraula fácil, enérgica y eloqüent; el seu discurs, atapatit de sólida argumentació y de cárrechs poderosos y contundents contra la presió del capital y la tiranía burgesa, unas vegadas electrica, otras vegadas comou, al auditori d' explotats.

—¡Molt bé! Molt bé! (Gran picament de mans).

L' orador segueix:

—Sí, companys. Tot lo que fassam, tot lo que lo grém realisar, tot lo que consigém portar a cap en favor de nostra regeneració, será feyna completament perduda, absolutament inútil, si no comensém pera convèncer, de grat ó per forza, a nostres burgesos, a nostres amos, a nostres explotadors, de que, ni com homes, ni com inteligencias, ni com organismes, valen més que qualsevol de nosaltres.

(Estruendosos aplaudiments responen a las hermosas afirmacions del company orador.)

—Es precis, com ja hi dit, fer entendre, encare que hagi de ser ficantho a cops-de-puny en el cervell d' aqueixos perversos que, abusant de la odiosa forsa que 'ls proporciona'l capital, ens denigran; ens tenen abocats a un jou d' esclavitut y ens aniquilan tot enriquitintse encare més de lo que ho son, que'l fet de tenir amononats en sas caixas els grapatys de moneda reunida a forsa de nostre treball, creada ab la nostra suhor y fructificada ab la sahor producte de las llágrimas que las malehidas privacions y fins hasta la miseria fan vessar en los ulls de nostras esposas y de nostres fills, que aqueix diner, repetixo, no 'ls autorisa, no, com el seu egoisme y la seva estupidesat els fa creure, a considerarnos com sers inferiors, com bestioletas.

Això s' ha de acabar. Sápigam d' una vegada y per sempre més aqueixos esperpits mesquins, inflats de la més ridícula de las soberbias, que'l home, en tots els païssos, en todas las latituts, sigan las que's vulgan las condicions de vida que'l rodejan, es igual, enterament igual al home, desde que neix fins que mor', sense que, entre dos individus de la especie humana, pugan existir altres diferencias que las que s' originan orgánicament de la major ó menor energia, de la major ó menor inteligencia, y del major ó menor número de facultats pera'l triomf, de las que la Naturalesa li ha donat. Y han d' entendre també que, ni per un instant tan sols, aquestas diferencias portan inherents en ellas el més petit dret pera que'l fort, l' inteligent, el sortós, l' escayent, visquin a costa de la explotació del débil, del desgraciat y del venut.

—¡Molt bé! ¡Aquesta es la verdadera justicia! (Aplaudiment general).

L' orador segueix ab més calor:

—Pero hi há més, encare: hi há més, qu' es també lo més irritant, lo que més subleva la sanch y lo que més denigra al explotat per part del explotador, perque l' ofén en sa dignitat de membre de la familia humana; y això es, el desdeny, l' alterenaria despreciativa, el tracte dur, vergonyós y humillant, que envers als seus operaris solen tenir els amos, igual que si en lloch d' homes de carn y ossos com ells, tinguessin al domini del seu fubét de burgesos a gossos miserables ó a infelissos negres de las Colonias en els temps malehits y botxornosos de la esclavitut. Repeteixo una vegada més, companys, qu' es precis acabar ab todas aquestas iniquitats y acabarlas per sempre més. Repeteixo qu' es forsos, imprescindible, absolutament precis obligar a fer entendre als que 'ns manan, que'l obrer que treballa per ells es un sér racional, conscient, digne de tota consideració, y que mereix se'l tracti com a tal, deixant d' insultarlo, ab aquell ayre altaner y desdeñós y ab aquellas parauladas vils, que rebaixan. (Aprobació general).

—Demano la paraula. (Grans murmulls).

El company President:—¿Per qué la vol la paraula, el jove?

—Per abundar en la opinió del company Martí y parlar en nom d' una rama del proletariat, qual veu es hora ja de que's manifesti. Demano la paraula previa.

El company President:—Veyám, donchs, vinga aqueixa veu.

(L' interruptor es un xicot de quinze ó setze anys, d' aspecte simpàtic, fesomia inteligent y atrevida, y de gran desembrás en sos moviments. S' observa en la sala un silenci absolut; todas las miradas cauen damunt del jove, y molts companys, bregats ja en las lluytas entre'l capital y el treball, que havian acullit ab certa irónica somriollada la interrupció del novell revolucionari, han acabat per posarse serios. El jove, sense inmutarse, avansa resolt cap a la tri-

Una broma anticlerical

—Us dono 'l pèsam, Tuvay.
Y aixó, per qué, Nasfregas?
Caràmi! ¿Que no ho veureu?
Fulla va per terra.

buna y ja en ella, rompent la quietut expectant, entre altres bones y verídicas coses diu lo següent:

—Si, com ha dit el company Martí, no hi ha entre 'ls homes cap diferencia, á no ser que siga fundamentada orgánicament, jo, que soch igual que tots vosaltres, tinc el mateix dret de dir lo que penso, com qualsevol altre, y dich:

Que jo, aprenent de manya, formulo contra el fadrí que 'm fa de mestre en l'ofici,—qu' es precisament el company Martí—els mateixos càrrechs y las mateixas acusacions qu' ell, ab sobrada justicia, acaba de dirigir contra 'ls burgesos. Tots estém en el cas d'esquivarnos del damunt el pes de la tiranía, y si vosaltres, oficials treballadors, reclameu el dret de queixarvos dels abusos de vostres amos, mal podreu negarnos á n'els aprenents la rahó de queixarnos també dels abusos que 'ls fadrins obrers solen exercir sobre de nosaltres. O no hi ha lley per ningú, ó n'hi ha per tots. Es inicuo, companys, es inhumá y es denigrant que un burgés tracti á sos operaris poch menos que á cosas; pero no es menos infame, si, aquesta es la paraula, infame, que 'ls obrers tractin á clatellada seca á sos aprenents, que al fi y al cap som fills de sanch treballadora, d'aqueixa sanch tan maltractada. (En la sala no se sent ni una mosca).

Sento dolor, companys, tenir que cantar veritats tan amargas als que forman part de la honrada familia treballadora; pero menos mal si, com espero, aqueixas veritats troban saludable esmena. Vosaltres sabeu prou bé que no exagero, y si ho sabéu ¿cóm voleu arribar á la emancipació que tots perseguim si comenseu per predicar de boquilla y no ab l'exemple, com deuriau?

Es un fet vergonyosament general, veure per aquests carrers de Barcelona á noyets de constitució malaltissa, carregats d'artefactes com un burro, cap á un remendo, y anant al seu costat, ab las mans á la butxaca, el fadrí cerraller, lampista, fuster, etcetra., etc., com si aquest passejés la seva corupcencia y 'l seu poder á modo de senyor feudal. L'aprenent que 's troba en aquest cas, tingueu per segur, companys, que vos téu y vos odia, quan lo qu'heu de buscar es respecte y carinyo, pera lograr que un dia siga possible nostra solidaritat y nostra redempció per consegüent. ¿Y qué ha de dir la gent al notar tan trist espectacle? Senzillament, diu que si vosaltres fossiu burgesos, seriau pitjor que 'ls altres, lo qual representa la més tremenda acusació que podeu mereixer. Recordeu-vos de quan vosaltres erau aprenents y reflexioneu sobre 'l Calvari qu'heu tingut de pujar.

Es precis acabar de una vegada per sempre més, com ha dit molt bé el company Martí, ab la tiranía dels de dalt, pero tingueu per ben entés que aquesta no arribará jamay si avants no acabém ab la tiranía dels de baix. Es un fet que troba justificació en la nostra mateixa falta d'equitat, fixeus-hi ben bé y penseu.

De no ser aixís, ens tornarán agres á la boca aquelles mateixas hermosas paraulas del company Martí: «tot lo que fassám, tot lo que logrem realisar, tot lo que consiguem portar á cap en favor de nostra regeneració, será feyna completament perduda, absolutament inútil.» Y ha de ser aixís mateix, es llógich y fins es just que aixís succeheixi; jo ho afirmo ab todas las mevas energías y en nom de la infancia del proletariat, maltractada per vosaltres, que sou proletaris. No es llógich, ni just, que 'l home, en la seva lluyta per la vida, arribi á obtindre més de lo que mereix; y aixís, mentres vosaltres tracteu als aprenents ab malas formas y malos modos, que som sanch de la vostra sanch y vida de la vostra mateixa vida, no esperen, no, tingueuho ben present, no esperen que 'l burgés deixi de descarregar el vil fuhet damunt de vosstras espatillas. Siguen educats, siguen justos, respectuosos, dignes y generosos ab la vostra sanch, y á las horas sereu forts y lograreu que un dia, de grat ó per forza, vos dignifiqueu vostres amos. Y res més, per avuy.

Aixís ha acabat el jove revolucionari, que baixa de la tribuna satisfet d'haver cumplert ab un gran deber de conciencia. No s'ha sentit cap aplauso; pero tothom medita aquellas sevas paraulas, y en alguns vells del treball se 'ls veu brillar en sos ulls las llágrimas, que tremolan y rodolan, estimbantse per damunt de sas barbas ja blancas.

N. BAS Y SOCIAS

La política de ciutat y la política de poble

CAETA D' UN PAGÉS REPUBLICÁ

A MICH JESPU: Reclós en aquest recó de montanya, sense més comunicació ab el món que la lectura diaria dels periódichs que rebém al *Cassino de Dalt*, y no tenint ocasió de transmetre las mevas impresions á cap persona vivent, porque 'l Senyor Rector no m' escoltaria y els meus correligionaris no m' entendrían, 'l escrich las presents rat-

llas, buydant aquest pap que porto tan plé y eytant l'enfermetat que tindria si no pogués desfogarme.

Veig la maror que hi ha entre la gent d' assí baix sobre aixó del *corporatiu y l' universal*; m' entero de las ambicions prácticas de la dreta y de las rabiolas teóricas de l'esquerra; llegeixo els recargolaments dels antisolidaris y las enverinadas alusiones dels antilerrouxistas; m' adono del devassall d' energías que malgastan sense profit y penso amargament.— ¡Quina llástima que d' aquesta vida exuberant, d' aquesta energia sobrera, d' aquest esfors malgastat, no 'ns n' arribi un bon xich á n' aquests recóns de Catalunya ahont podria resultar de més profit!... ¡Ves que 'ns contan de *La Lliga y del Centre*; ves que 'ns explican de las barallas de 'n Lerroux y de 'n Junoy si nosaltres, catalaus senzills y republicans á secas, no n' hem de fer res, y sense cap de las ventatjas que á ciutat reportan las evolucions políticas, sufrim mentrestant tot el joi del arrelat caciquisme!

Perqué, amich Jესpus, els que á ciutat fan política al engros, no 's fixan degudament en las engrunas de la política rural, sense veure que de nosaltres, la colla dels petits, depén en definitiva el triomf dels ideals que capissan els grossos. Y la tiranía que pesa sobre els pobles rurals segueix tan forta y sense entranyas com sempre.

Tú ja sabs cóm son la gent del *Cassino de baix*. El cacich del cap de partit, diputat á Corts, ab el fill diputat provincial y el cunyat jutje de pau y d' instrucció quan li convingui, y el cosí cabo del somatent y la tia metje forense, tenia organistat el districte de tal manera que als més barruts de cada poble els havia erigit en amos absoluts, ab facultat de fer lo que 'ls dongués la gana, mentres en época d' eleccions donguessin l'acta en blanch. Y els del *Cassino de baix*, sobrers de barra, ab l' apoyo del cacich varen arregar las cosas d' un modo que 'ls pobres republicans del *Cassino de Dalt* paguem tots els repartos: si un d' ells pega una garrotada á un dels nostres, tancan á la presó al que ha rebut; no 'ns posan á las llistas electorals; y ens deixan respirar perquè si 'ns moriam no podriem explotarnos.

En las darreras eleccions, enardits ab aixó de la *Solidaritat*, varem llensarnos decididament al carrer veient l' ocasió de fer neteja d' una vegada. Venen las provincials y al cove el fill; venen las á Corts y al toll el pare. ¡Visca! Tallat el cap, quieta la qua, deyam entusiasmat. Y ferem ja nostre programa: res de reventas; que vegin els de *Baix* la noblesa dels de *Dalt*; triarem la millor gent pera 'l Municipi; farem justos els repartiments; aném á comensar una era de pau...

Y tant de pau, Jესpus amich! Els caciquets van deixar passar la turbonada, van deslligarse dels cacichs cayguts y recolchente al poble y augmentant la barra, segueixen carregantnos tot el reparto, excludint de las llistas y burlantse de la lley en profit seu. Es en va que volgueu defensarnos. Per fer mal donan á tot arreu todas las facilitats; per fer bé posan tota mena d' obstacles. Als nostres diputats els repugna treballar contra de ningú. L' acció, l' energia, l' energia y la forsa de *Solidaritat* s' ha reclós á Barcelona y té ressó á unas quantas ciutats importants, manifestantse en inútils barallas. Y mentrestant nosaltres quietos, abandonats, fidels á Catalunya y á la República, sense filosofías que 'ns pertorbin l' ánima, seguim patint tota la rabia salvatge dels caciquets que, tement per son imperi, s' aprofitan en sas acaballas.

Jo voldria que 'ls cap-pares de *Solidaritat* s' hi fixessin més en els pobles rurals ahont els que fem política la fem sencilla y honrada, sense complicacions massa enlayradas, es veritat, pero tampoch sense barallas inútils. Al cap y al fi, si bé 's mira, representa tanta suma d' interessos la montanya com la ciutat y si 's han de lliurar batallas en favor de la llibertat dels catalans, sembla que forsa més ho necessitem els esclavisats dels pobles que 'ls emancipats de ciutat.

A mí no 'm sentirian, Jესpus; ves si á tú, que tens un xich més de bona veu que aquest pobre pagés, et senten allá hont haurian d' escoltarnos. Sempre teu

Silvestre Roquerol

Vilatonta 29 de Janer de 1908.

Y jo cumpleixo la comanda transcribint fidelment la carta del pobre pagés que continúa patint cacich á pesar de todas las *Solidaritats*.

JEPH DE JESPU

En Lerroux no 's cansa de fer cabriolas. Segons ell, la Unió Republicana es un conglomerat de farsants y impotents.

Per xó el *caudillo* s' ha separat de la Unió Republicana.

Pero... mirinse *El Progreso* y veurán que continúa dihentse «Diario autonomista de *Unión Republicana*».

Y si repassan la secció oficial del propi periódich, llegirán també que don A. Lerroux es el president d' una Junta de *Unión Republicana*.

¿Qué vol dir tot aixó? Que don Alejandro comprén que se 'n ha anat de bigotis, pero, del cert, encare no sab ahont ha caygut.

Un' altra prova de la frescura de la *Gaceta dels xinos*.

Ara que s' ha fet pública la calificación fiscal de la causa seguida contra en Rull y companyia, ens surt el diari de don Prudencio ab la cantarella de que tota la novela de *La verdad en marcha*, que tan ens va fer riure en son temps, ha resultat certa y comprobada.

¿De veras? Ab un sol dato li demostrarem que no.

¿No va estar llavors una barbaritat de dias marejant al públich ab la *gravissima* noticia de que un tal Joan Gran (a) *Aucellets* formava part de la ronda de 'n Rull?

¿Cóm es donchs que avuy el nom del tal *Aucellets*, que, segons don Prudencio, tanta intimitat tenia ab el famós industrial terrorista, no apareix en l' acusació ni 'l fiscal se recorda d' ell per res?

¿Veü, home, com més aviat es atrapat un embustero que un coix?

Per lo que va veientse, aquí no hi ha altres *aucellets* que 'ls quatre mussols qu' encare s' escoltan al *caudillo*... de la *panaderia revolucionaria*.

El senyor Sol y Ortega ha arribat á Madrid. El telegrama en que se 'ns dona la interessant (?) nova desde la vila y cort no pot ser més curt y expressiu: «Madrid, 29, 3-45.—Llegado Sol.»

Pobre home! D' ensé que va ab malas companyias que ho venim dihent que acabarà per anar sol á tot arreu.

A Portugal tornan á ballarla.

Quan la política dels nostres vehins semblava més encarrilada á fi de bé y á gust de tots, nous conflictes y novas arbitrariedades han vingut á reviscolar el foch de las passions.

A Portugal tornan á ballarla, y avuy es difícil prevenir á qui li tocará ballar ab la mes lletja.

Alguns suposan que será al rey D. Carlos. De tots modos, els símptomas actuals fan creure que, per malament que vajan las cosas, aquest monarca tardará encare á ballarla magre.

Naturalment. Com qu' está tan gras!

L' incommensurable La Cierva á tot' hora rumia.

¿May dirán qué 'l preocupa ara?

La fundació de una gran casa de beneficencia que serveixi d' assil als vagos que *pubulan* per la capital d' Espanya. A aquest objecte ha tingut ja varias conferencias ab capellans y monjas, y confia en que, ab l' ajuda d' aquests elements, el projecte será aviat un fet.

Figúrinse! Una *Casa de vagos* á Madrid, la terra clásica dels funcionarios d' Estat, dels *empleados*, dels cessants y dels troneras apinxats!

Jo de 'n La Cierva ho deixaria córrer.

¿Qué pot succehir? Que 'l millor dia un foraster preguntí á un guardia: «¿Dónde está la *Casa de vagos*?» El del *orden* li pot contestar:—Truqui allá ahont vulgui.

El dia de Sant Alfons, seguint la costum d' altres anys,

va donarse un gran sarau en els salóns de Palau.

Y vet' aquí que, tot d' un plegat, un ugier fa una senyal al senyor Maura, que estava consumant un *schottis* arrencat, y li entrega un plech que desclou ab avidesa el president del Consell.

Tots els presents, deixant de ballar, s' apropant intrigués á D. Antón, qui exclama respirant:

—Nada; otra *petición para el indulto de Nakens*. Puede el baile continuar.

En el Ministeri de Governació s' hi han reunint varias y distingidas personalitats, animadas d' excelentes propósitos pera tractar seriament de la protecció á la infancia.

Don Alacandro se 'n deurá alegrar. Perque ell sempre hi ha tingut que veure ab aixó de la infancia.

Avans era una criatura que feya punts d' home; ara es un home que fa criaturadas.

Telegrafian de Strasburg (Alemania) que han sigut aquarteladas las tropas ab motiu d' una manifestació sorollosa en pro del Sufragi Universal.

Senyor Maura: Retiri el seu projecte si no vol tenir un disgust. Miris al mirall de las grans potencias? Que no li diu res l' exemple?

Pero es lo que deu pensar el mallorquinét: —Els polítichs d' Espanya no 'n fem cas de las manifestacions sorollosas. Per alguna cosa serveix el cotó fluix.

Y la veritat es que la sordera de conveniencia dels nostres governants está sempre en relació ab el soroll de nous que pugui fer el poble que, pobret, ja fa anys que ha perdut el gargamelló.

Diuen de Buenos Aires que hi ha actualment per aquelles terras una efervescencia política tan extraordinaria que no fora estrany que dintre de poch estallessin una gran agitació y un verdader conflicte.

¿Mals vents per Buenos Aires? Ja sería una funesta contradicció.

Si allí que 's titulan *Bons Aires* hi bufan aquestes tramontanadas, ¿quins vents tindrem aquí, que l' aire sempre vé de ponent y ens vé contrari?

Al emperador del Japó se li ha mort la sogra.

Que 'l Deu dels nipons la tinga en gloria ó allá hont vulga.

¿Y encare hi ha qui diu que per res del món voldria ser rey ó emperador?

També, també tenen las sevas horas d' alegría.

La escena á París. En un salonet íntim de casa M. Constans.

El conegut home públich, quinas teorías contra el clero son conegudas de tothom, conserva amistat particular ab el cardenal X, de qui havia sigut com deixeble. Un dia, aquest va á casa del seu antich amich y, en el bó de la conversa, 's presenta un general dels de la flamarada. M. Constans no té sinó temps de fer internar al seu visitant en un requartet, y ab la precipitació, el cardenal escampa pel saló un cruiximent aparatós de sotana de seda.

El general, que no ha vist res, pero ha sentit perfectament el soroll de faldillas, exclama tot pertorbat:

—Amich meu, veig qu' he sigut indiscret. Perme-teume que 'm retiri.

L' home públich, á pesar de no tenir ja edat ni humor pera certa mena d' aventuras, se veu obligat á seguir la beta y exclama:

—No, no; no cal. Ja l' he feta passar á l' arcoba.

—No, no; no cal. Ja l' he feta passar á l' arcoba.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

- 1.ª XARADA I.—*Pa-ta-tas*.
- 2.ª ID. II.—*Ro-ma-ni*.
- 3.ª ANAGRAMA.—*Fresca, cafres*.
- 4.ª CLAU NUMÉRICA.—*Escanyolit*.

Han endevinat todas ó part de las solucions, els caballers: V. Borrás y Baiges, Manel Puntons, Miquel Serrats y Camps, Hipólit Nadal Mallol, Pep de l' Hostia, Anton Torrelles, Ferranda, y Moka Soka y C.ª

XARADA

Passejantme l' altre dia vaig fletjar á una total qu' es la flor y quarta-terça de las pollas del vehinat.

Es una nena molt maca, molt xistosa y elegant; pró segons diu la tres quatre te una *dos-quart* colossal!

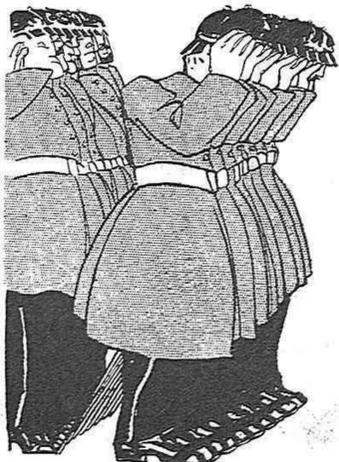
Y ademés d' aytal desgracia que per mí cregueu que 's gran no consulta may á l' aygua quan la *prima* té al devant.

Y com jo soch poca-cosa y no guanyo gayres rals ja li he dit que si volia viure ab mí, á tot estar, li daria, tot lo menos, de *dos-terça* credencial ab que pogués buscar algo per exidas y terrats;

perque jo, ho repeteixo: soch un *nycticris* acabat

Perfils cómichs

Á LA TABERNA DE DON LACANDRO

ELS URBANOS

—Com que la jefatura continúa vacant, el *cuorpo* s' ha de contentar ab saludar l' uniforme.

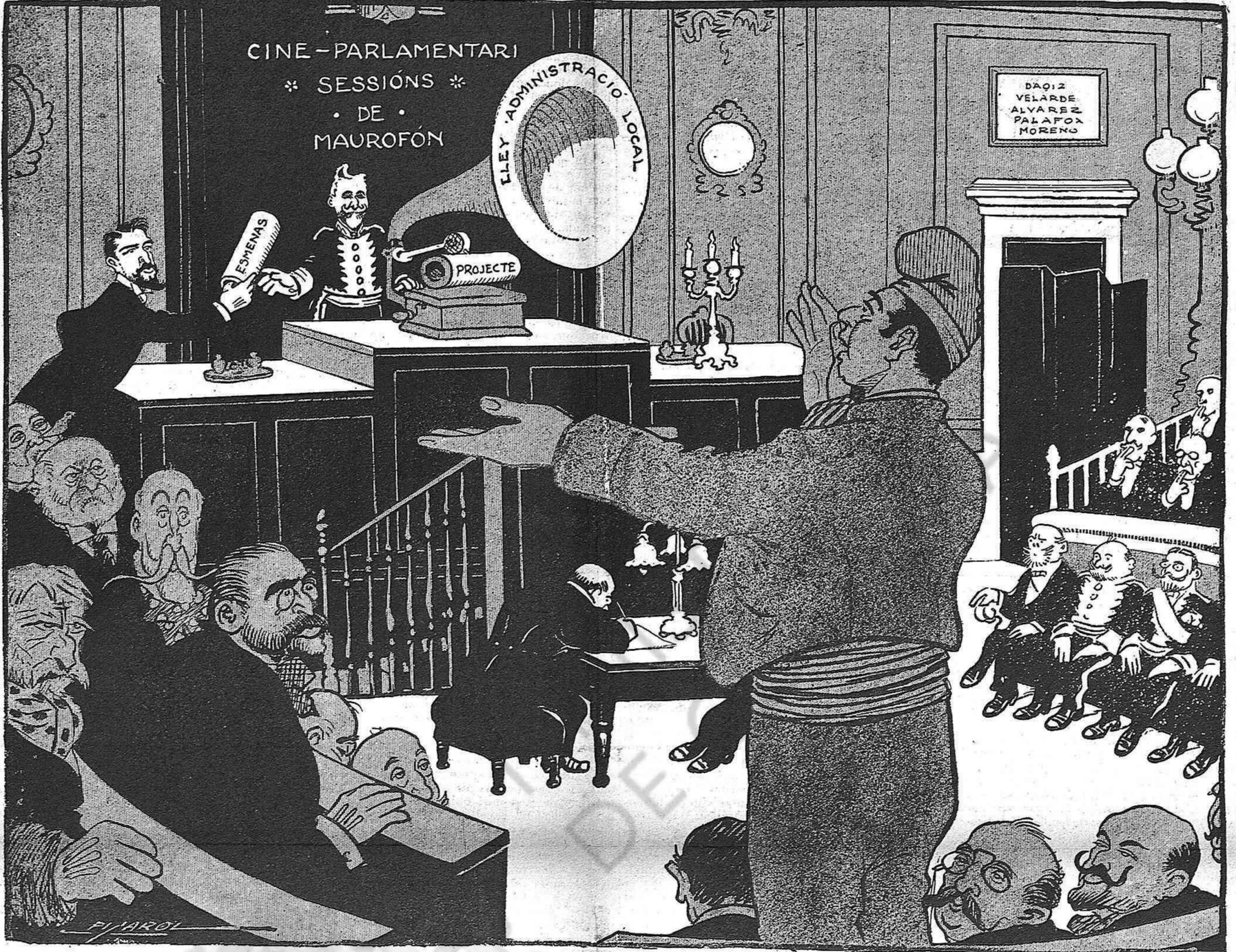

VINOS
VINO CLARO
VINO TINTO
VINO RIOJA
VINO JEREZ
VINO ALEIBA
VINO RANIXO
VINO AIXA

—Tú, aquest darrer vi de la llista ¿de qué 'l fan?
—¿Aixó no sabs?... De xufias.

La opinió del poble

EN CAMBÓ:—Senyor Maura, sembla que la pessa no agrada. Mudi el cilindre; probi de posarhi aquest.
 EL POBLE:—¡No!... ¡Ni aquest, ni l'altre ni cap no me'n agradarà!... Lo qu'heu de fer es agafar cilindros y máquina y tirarho tot al quarto dels mals-endressos.

y no 'm puch guanyar la vida per mi sol sens treballar, ja que tragino á l'esquena un os tan fenomenal, que per més que m'hi esforci per poguerme'l dominar, tot en va, tot es inútil: may m'ha agradat treballar.

JUANITO

MUDANSA

Si un total ab una noya tot y un xich de la total, corre gran perill de caure dins dels llas matrimonial.

TRES CALANDRIS DE MASNOU

SINONIMIA

Venint de 'l Tot en Tomás caygué á un tot y 's trenca un bras.

COLL DE CLAU

LOGOGRIFO NUMÉRICH
 1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Poble catalá.
 5 9 7 8 6 8 6 2.— id. id.
 5 9 7 7 6 7 9.—Molts homens ne tenen.
 9 4 2 6 8 9.—Nom de dona.
 7 3 6 7 9.—Apellido.
 1 6 7 6.—Nom d'home.
 1 9 2.— id. id.
 1 3.—Arbre.
 4.—Consonant.

N. CLOTET MARQUÉS
 TARJETA

L. SERRATS

ROMA

Formar ab aquestas llettras degudament combinadas el títul de un drama catalá.

R. A. (a) PAU DE LAS CALSAS CURTAS

CONVERSA

—¿Qué era aquell senyor que anavas ahir al vespre, Joanet?
 —El meu oncle.
 —¿Quin, en Baldiri?
 —No, el que entre 'ls dos havém dit.

MIQUEL ROCA

GEROGLÍFICH

X
 Montjuich
 O
 Ne Ne
 O O O
 Burriach
 O

RICARDO LAFFITTE

Caballers: F. Llorc de Sarra, Repe Trigal Masnouench, Ramiro y Manatela, Ramiro Espinosa, Pepet Faiges, Joseph Miquel, Jaumet B., N. Clotet, y Antoni Guitet: Al cove.

Caballers: T. Cervelló J., L. Costagra, Un baylet, Nito de M. R., Miquel Serrats, Un qu'está enamorat, Hipólit Nadal Mallol, Moka Soka y C.ª, Ricardo Lafitte, Tres calandris de Masnou, y Miquel Roca: A la cartera.

Caballer: Manel Pujadas: Vosté dibuixi, no 's cansi de dibuixar, que nosaltres no 'ns cansém tampoch de tirar dibuixos al cove.—E. S.: L' epigrama no deixa de tenir gracia, pero está mal compost.—Abel Gaubansa: Totas no; alguna sí, si tenim temps de arreglarla.—Tallé Osk: La forma no es massa correcte. Si 'ns sobra humor per esmenarla, veurém.—Lluís G. Salvador: En els temps que corrém, me sembla que lo peor es meneallo.—Un pobre obrer: Y tan pobre, que hasta es desgraciado!—Pepet Faiges: No 'n farém may net de vosté. Prou li aconsellém que cambíhi d' ofici; vosté dali que dali.—Un soldari: Es massa gastat aquest xisto.—A. Mendez: Es dir que, per vosté, hora y apoya son consonants? No senyor, aixó no es una consonancia: es una frescura.—Joan Fabóns: Del sonet no hi ha res que dir, salvo qu' es d' un interés molt particular. No obstant, podria ser que 'ns determinessim á insertarlo.—M. A.: Si el dibuix estigués á l' altura del acudit, li diria que sí sense pensarmhi.—Dolors Mont: Anirá, si no 's passa; vull dir si no pert l' actualitat.—Fidel Delfí: Rebuda, y tantas mercoés.—J. T.: Las cartas pera insertar, procuri que s' entenguin millor.—A. R.: Lo mateix li diech.—J. T. (Palau de A.): No es de interés general, aixó.—J. A. A.: Igualment.

LA CARICATURA AL EXTRANGER

Un document en perill

Prou corre Alemania darrera de l' acta d' Algeciras. Quan arriba á atraparla, no trobará més que 'ls bossins.

Al Marroch

Com més s' escarrassan en capdellar la troca, més la embullan.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
 Tinta Ch. Lorilleux y C.ª